

Høringsinnspill Folkehelsemelding 2018

Innledning

Studenthelse handler om studenters livssituasjon, og hvordan denne livssituasjonen kan gjøre studenter spesielt utsatt for uhelse.

Studentens livssituasjon er avhengig av gode lokale og regionale helsetilbud tilrettelagt for det lokale studentmiljøet, en velfungerende studentsamskipnad og en høyere utdanningsinstitusjon som sikrer et godt læringsmiljø. Studentenes levekår er en grunnleggende forutsetning for god studenthelse. Det er viktig at det tilrettelegges for gode levekårsforhold som bolig, økonomiske støtteordninger og fysiske og sosiale miljøer.

Begrepet studenthelse

God studenthelse: når studenten, gitt sin særskilte livssituasjon, er i stand til å mestre studenthverdagen og lykkes både faglig, sosialt og psykisk.

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018 viser at studentene som gruppe, sammenlignet med den øvrige befolkningen i samme aldersgruppe, er særlig utsatt for dårlig helse.

Studenttilværelsen er en midlertidig tilværelse som blant annet innebærer høyt arbeidspress og svak økonomi. Det må forskes videre på hvordan studenttilværelsen, med de utfordringer den medfører, forringer studentenes psykiske og fysiske helse.

Tiltak for å bedre studenthelsen

Helhetlige studenthelsetilbud

For å bøte på studentenes helseutfordringer, er det nødvendig med et trygt og rimelig helsetilbud som er tilpasset og lett tilgjengelig for studenter.

Studentvelferdstjenester skal være tjenester som er nødvendige, eller har sammenheng med et normalt studentliv etter den gjeldende levestandard. Formålet er å sikre studenter slike tjenester når tjenestene som tilbys på markedet enten er for dyre eller ikke finnes, eller når det

eksisterende tilbudet ikke passer studentenes behov i henhold til mengde, kvalitet eller geografisk lokalisering.

Det er kommunene som har det primære ansvaret for befolkningens generelle velferdstjenester. En del av studentsamskipnadenes tjenester er et supplement til de generelle tjenestene. For å sikre dette må det utarbeides en bedre økonomisk og operativ arbeidsdeling mellom helseregionene, kommunene og studentsamskipnadene.

Velferdstinget i Stavanger mener at det skal sikres trygg og langsiktig finansiering av helsetjenestene i studentsamskipnadene.

Kommunene som er vertskap for høyere utdanningsinstitusjoner må ta høyde for studentmassen når de dimensjonerer deres helsetjenester. § 3-1 i helse- og omsorgstjenesteloven gir kommunene ansvar for helsetilbudet for alle som oppholder seg i kommunen. Selv om studenter ikke melder flytting, er de avhengige av gode helseordninger både i hjem- og studiekommunen.

Forskning på studenters helse

Studentenes helse- og trivselsundersøkelse 2018 gir et oversiktlig bilde av livssituasjonen til studentene. Undersøkelsen må benyttes aktivt i utarbeidelsen av politikken innenfor studenthelse og utviklingen av helsetjenester rettet mot studenter. Egenandelstak 1 på helsetjenester må senkes til 0,5 prosent av grunnbeløpet i folketrygden for studenter. Egenandelstak 2 skal senkes til 1 prosent av grunnbeløpet i folketrygden.

Velferdstinget i Stavanger ønsker en nasjonal strategi som kartlegger nødvendige tiltak på statlig og kommunalt nivå. Strategien må også ta for seg ansvarsfordelingen på forskjellige forvaltningsnivå, med særlig oppmerksomhet på hvilken rolle studentsamskipnadene kan ha som et supplement til det offentlige helsetilbudet. Dette gjelder spesielt arbeidet med forebygging, behandling og generell kompetanse på særlige utfordringer knyttet til studenttilværelsen.

Forebyggende arbeid

Velferdstinget i Stavanger krever mer forebyggende arbeid for å hindre at fremtidige studenter skal ha de samme helseutfordringene som dagens studenter, hvor 1 av 3 studenter er ensomme og over 1 av 4 har alvorlige symptomer på alvorlige psykiske lidelser.

Studentidrett, studentmedia og studentkultur er svært viktige deler av hverdagen for studenter, og har dermed stor betydning for fysisk og psykisk helse. Gode rammevilkår for organisasjoner innenfor disse tre områdene får ringvirkninger i et bredt spekter av studentmassen.

Velferdstinget i Stavanger mener at:

- Studenthelse må defineres som et eget område innen folkehelsen.
- Det må forskes videre på hvordan studenttilværelsen påvirker studentenes helse.
- Regjeringen må levere en nasjonal strategi for å bedre studenthelsen.
- Studenter må ha tilgang på et godt helsetilbud både på hjemstedet og på studiestedet.